

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-07-22

Ärendenummer: FSF-2026-00879

Handläggare

Josefin Olsson

E-post: josefin.olsson@forskola.goteborg.se

Förskolenämndens lokalbehovsplan 2026

Förslag till beslut

Förskolenämnden antar förskolenämndens lokalbehovsplan 2026 och översänder den till kommunstyrelsen för vidare hantering i stadens lokalförsörjningsprocess.

Sammanfattning

27 januari 2022 § 14 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner. Enligt riktlinjen ska samtliga nämnder i staden årligen besluta om en lokalbehovsplan och planen ska översändas till kommunstyrelsen i september månad. Förskoleförvaltningen har utifrån Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplan tagit fram förslag till förskolenämndens lokalbehovsplan för 2026.

Förskolenämndens lokalbehovsplan innehåller en lokalbehovsanalys samt kapitel gällande aktuella möjligheter och utmaningar, en lokalkostnadsanalys och en riskanalys. Strukturen följer den som anges i riktlinjen som antagits av kommunfullmäktige.

Lokalbehovsanalysen visar att behovet av förskoleplatser varierar inom staden både i nutid (1–5 år) och i närtid (5–10 år). I de planeringsområden där det finns överskott av förskoleplatser, hanteras det genom att förvaltningen ser över behovet på längre sikt och föreslår avvecklingar i de planeringsområden där det inte finns ett framtida behov av platser.

Det finns fem planeringsområden som behöver belysas utifrån att det finns utmaningar i dessa områden.

Det gäller planeringsområdet Kallebäck-Skår-Kärralund där det finns stor underkapacitet av förskoleplatser på både kort och lång sikt utan att det finns planer för nya förskolor. Förskoleförvaltningen har under en lång period påpekat problematiken med att inte kunna möta behovet i området.

Det andra planeringsområdet är Norra Centrum där det finns underkapacitet under hela perioden men det finns en plan på hur behovet kan hanteras, dock är den inte beslutat ännu. I området pågår arbete med evenemangsområdet vilket innebär att förvaltningen blivit uppsagda från en förskola.

Det tredje planeringsområdet är Askim-Hovås där det skett en förbättring utifrån nuvarande befolkningsprognos, men det finns ett stort renoveringsbehov som inte kan hanteras då det inte finns evakueringslösningar i området samt att det finns ett projekt på en reinvestering i området som blivit försenat på grund av att en fristående verksamhet har hyrt en del av lokalen.

Det fjärde planeringsområdet är Kyrkbyn-Rambergssnaden och Norra Älvstranden som har underkapacitet, dock finns det förstudier på projekt som kan hantera detta. Planeringen i området är en utmaning utifrån att det finns osäkerheter kring befintliga lokaler, dels att en paviljong behöver lämnas utan att det finns en ersättning, dels att grundskoleförvaltningen ser över sitt behov som kan påverka förskoleförvaltningens antal platser. Det är viktigt att det finns en spridning av platser i hela området och att det inte koncentreras till en del av området.

Det femte planeringsområdet är Björlanda där det finns underkapacitet under hela perioden och det är osäkert om det tillkommer förskolor så som det varit planerat. Det blir problematiskt när bostäder byggs och förskolor som ska täcka det tillkommande behovet planeras i senare skeden. När förskolorna som planerats inte byggs, leder detta till underkapacitet i området.

För övriga verksamheter som förskolenämnden ansvarar för, visar lokalbehovsanalysen att det inte finns något behov av att utöka antalet lokaler i nutid eller närtid.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förskolenämndens lokalbehovsplan 2026 ger en bild av hur lokalbehoven ser ut för nämndens verksamheter. Planen innehåller även de utmaningar och risker förvaltningen ser, kopplat till lokalbehov samt en lokalkostnadsanalys. Lokalbehovsanalysen tillsammans med dessa avsnitt skapar bättre förutsättningar för en långsiktig planering, effektivare användande av befintliga lokaler och underlag för beslut rörande lokaler.

Ett tydligt underlag och en analys av lokalbehov samt övriga avsnitt i lokalbehovsplanen bedöms inverka positivt på förvaltningens och stadens ekonomi.

Bedömning ur ekologisk dimension

Lokalbehovsplanen förväntas skapa bättre förutsättningar för ett effektivare användande av förskolenämndens lokaler. En effektivare användning av både befintliga och tillkommande lokaler kommer sannolikt bidra till en minskad klimatpåverkan, dels genom att det finns rätt dimensionerade lokaler för verksamheterna, dels genom att befintliga lokaler kan användas på bästa sätt. Rätt geografiskt placerade lokaler där behoven finns, skapar även bättre förutsättningar för ökat resande med till exempel kollektivtrafik eller cykel.

Bedömning ur social dimension

Lokalbehovsplanen förväntas skapa förutsättningar för att kunna möta de behov som finns av förskolenämndens verksamheter. Underlaget som lokalbehovsplanen utgör förväntas ha en positiv effekt för barn, då den syftar till att det ska finnas rätt dimensionerade lokaler i staden samt att de ska vara rätt geografiskt placerade så att barn kan erbjudas den verksamhet de har rätt till och önskar. Genom att lokalerna är rätt geografiskt placerade kan det även underlätta att få ihop livspusslet samt ha en positiv inverkan på integrationen om förskolornas placering ökar andelen barn som väljer att gå i förskola.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 19 augusti 2026.

Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Förskolenämndens lokalbehovsplan 2026

Beskrivning av ärendet

27 januari 2022 § 14 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner. Enligt riktlinjen ska samtliga nämnder i staden årligen besluta om en lokalbehovsplan och planen ska översändas till kommunstyrelsen senast i september månad.

Förskoleförvaltningen har utifrån Göteborgs Stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplan tagit fram förslag till förskolenämndens lokalbehovsplan för 2026.

Lokalbehovsplanen beskriver de lokalbehov som finns kopplat till förskolenämndens verksamheter samt aktuella utmaningar och möjligheter, lokalkostnads- och riskanalys.

Riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplan

Syftet med riktlinjen är att ange ramarna för kommunstyrelsen och nämnders ansvar, arbete och handlingsutrymme gällande framtagande av stadens lokalförsörjningsplan och nämnders lokalbehovsplaner samt beskriva gränssnittet mellan lokalförsörjningsplan och lokalbehovsplan.

I riktlinjen anges att nämndernas lokalbehovsplaner ska beslutas i respektive nämnd och översändas till kommunstyrelsen i september varje år. Beroende på omfattningen av nämndernas lokalbehov kan periodiciteten för antagande variera mellan ett årligt antagande eller som längst med ett antagande per mandatperiod. Det är upp till varje nämnd att fatta beslut om periodicitet för antagande. Förskolenämnden beslutade i september 2022 (protokoll nr. 10/2022 § 177) att en ny lokalbehovsplan ska upprättas varje år i förskolenämnden.

Riktlinjen tar upp i vilka tidsperspektiv som nämnderna ska redovisa sina lokalbehov, nutid (1–5 år), närtid (5–10 år) och framtid (10 år och framåt) samt vilka drivkrafter som huvudsakligen driver lokalbehoven. De drivkrafter som tas upp i riktlinjen är befolkningsmässiga förändringar, befintliga verksamhetslokaler samt mål.

I riktlinjen anges även vilka kapitel som lokalbehovsplanen alltid ska innehålla: lokalbehovsanalys, aktuella utmaningar och möjligheter, lokalkostnadsanalys och riskanalys. Analysen i dessa kapitel kommer att följas upp i stadens lokalförsörjningsplan. Nämnderna kan välja att lägga till kapitel utöver de fyra som riktlinjen anger.

Förskolenämndens lokalbehovsplan 2026

Strukturen i förskolenämndens lokalbehovsplan 2026 följer den kapitelindelning som anges i riktlinjen. Inga ytterligare kapitel har lagts till.

Lokalbehovsplanen i sig utgör ingen beställning om en eventuell utökning av förskoleplatser eller andra lokaler utan är endast en analys av lokalbehoven framåt. Separata uppdrag om förstudier, beställningar, uppsägningar samt beslut för projekt kommer att krävas för att realisera det som presenteras i lokalbehovsplanen.

I nutid (1–5 år) är behovet av platser beräknat utifrån möjligheten att kunna erbjuda plats i det planeringsområde där barnen bor samt att andelen barn i fristående förskola består under perioden. Lokala underskott av platser i planeringsområden kan därför komma att hanteras genom att barn erbjuds plats på förskola i ett annat planeringsområde än där de bor.

I närtid (5–10 år) är behovet av platser beräknat, precis som i nutidsperspektivet, utifrån möjligheten att kunna erbjuda plats i det planeringsområde där barnen bor samt att andelen barn i fristående förskola består under perioden. Att lokalbehovsanalysen i närtid utgår från möjligheten att kunna erbjuda plats i det planeringsområde där barnet bor, kan innebära att det redovisade lokalbehovet överstiger det totala behovet i staden som helhet.

Lokalbehovsanalysen visar att behovet av förskoleplatser varierar inom staden både i nutid (1–5 år) och i närtid (5–10 år). I de planeringsområden där det finns överskott av förskoleplatser hanteras det genom att förvaltningen ser över behovet på längre sikt. Förvaltningen har lämnat eller kommer att lämna cirka 660 platser under 2026 och 2027. Utöver detta ser förvaltningen att ytterligare cirka 1095 platser kan lämnas mellan 2028–2029. Förvaltningen ser uppsägningarna som en del av arbetet för att kunna minska de ökande lokalkostnaderna.

I de områden där det är möjligt, används överkapaciteten som evakueringslösning för att stadsfastighetsförvaltningen ska kunna genomföra planerade renoveringar. I några områden behöver förvaltningen ha kvar överkapaciteten då den kommer att behövas på sikt på grund av bostadsbyggandet (stadsutvecklingsprojekt), det innebär att tillfälliga stängningar kan bli nödvändiga. Det behövs dock finnas en viss överkapacitet för att kunna hantera oförutsedda händelser som kan leda till akuta evakueringar. I merparten av planeringsområdena där det finns underkapacitet finns det planer för att hantera detta på sikt.

Det finns fem planeringsområden som behöver belysas utifrån att det finns utmaningar i dessa områden.

Det gäller planeringsområdet Kallebäck-Skår-Kärralund där det finns stor underkapacitet av förskoleplatser på både kort och lång sikt utan att det finns planer för nya förskolor. Förskoleförvaltningen har under en lång period påpekat problematiken med att inte kunna möta behovet i området.

Det andra planeringsområdet är Norra Centrum där det finns underkapacitet under hela perioden men det finns en plan på hur behovet kan hanteras, dock är den inte beslutat ännu. I området pågår arbete med evenemangsområdet vilket innebär att förvaltningen blivit uppsagda från en förskola.

Det tredje planeringsområdet är Askim-Hovås där det skett en förbättring utifrån nuvarande befolkningsprognos men det finns ett stort renoveringsbehov som inte kan hanteras utifrån att det inte finns evakueringslösningar i området, samt att det finns ett projekt på en reinvestering i området som blivit försenat på grund av att en fristående verksamhet har hyrt en del av lokalen.

Det fjärde planeringsområdet är Kyrkbyn-Rambergssnaden och Norra Älvstranden som har underkapacitet, dock finns det förstudier på projekt som kan hantera detta. Planeringen i området är en utmaning utifrån att det finns osäkerheter kring befintliga lokaler, dels att en paviljong behöver lämnas utan att det finns en ersättning, dels att grundskoleförvaltningen ser över sitt behov som kan påverka förskoleförvaltningens antal platser. Det är viktigt att det finns en spridning av platser i hela området och att det inte koncentreras till en del av området.

Det femte planeringsområdet är Björlanda där finns underkapacitet under hela perioden och där det är osäkert om det tillkommer förskolor så som det varit planerat. Det blir problematiskt när bostäder byggs och förskolor som ska täcka det tillkommande behovet planeras i senare skeden. När förskolorna som planerats inte byggs leder detta till underkapacitet i området.

För övriga verksamheter som förskolenämnden ansvarar för, visar lokalbehovsanalysen att det inte finns något behov av att utöka antalet lokaler i nutid eller närtid.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att lokalbehovsplanen följer den riktlinje som kommunfullmäktige beslutat om samt att den utgör ett relevant underlag till Göteborg Stads lokalförsörjningsplan 2027.

Ulf Högberg

Avdelningschef Ekonomi,
fastighet och miljö

Johan Olofson

Förvaltningsdirektör

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se
stadsfastighet@stadsfast.goteborg.se